

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.358/2019/6.

A tanács tagjai: Dr. Farkas Attila a tanács elnöke
. Gáspár Mónika előadó bíró
. Csőke Andrea bíró

Az I. rendű felperes:

A II. rendű felperes:

A felperesek képviselője: Krizsa Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Krizsa Lajos ügyvéd

Az alperes:

Az I. alperes képviselője: Dr. Szabó István Tamás Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Szabó István Tamás ügyvéd

A per tárgya: közjegyzői okiratba foglalt felmondás közokirati jellege hiányának megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: I-II. rendű felperes

A másodfokú bíróság neve és a felülvizsgálni kért jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 57.Pf.639.292/2018/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 22.P.91.865/2018/5. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I. rendű és a II. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 12.700 (tizenkétezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperesek 2006. augusztus 24-én deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek az alperessel, amelyben az alperes 131.774 CHF összegű kölcsön folyósítását vállalta. A felperesek a kölcsönszerződés megkötéséről és az abban vállalt szerződéses kötelezettségeikről közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatot tettek.
- [2] A felperesek szerződéses fizetési kötelezettségüknek maradéktalanul

nem tettek eleget, ezért az alperes kérelmére dr. V Sz közjegyző 2016. november 4-én 11030/Ü/278/2016/2. számon közjegyzői okiratot (jegyzőkönyvet és tanúsítványt) állított ki arról, hogy az alperes a kölcsönszerződést a Polgári Törvénykönyvről szóló 1952. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) 525. § (1) bekezdésének e) pontja alapján azonnali hatállyal felmondja, egyúttal kérte a felperesek részére a jegyzőkönyv és ténytanúsítvány közjegyzői kézbesítését, továbbá a kézbesítés eredményének tanúsítását.

A felperesek keresete és az alperes ellenkérelme

- [3] A felperesek módosított keresetükben annak megállapítását kérték, hogy a 11030/Ü/278/2016/2. számon kiállított okirat nem minősül közokiratnak. Keresetüket a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (a továbbiakban: Közjegyzői tv.) 111. § (1) bekezdésére, 120. § (1) bekezdésére, 129. §-ára, 131. § (1) bekezdésére, 136. §-ára, 142. §-ára, 147/A. §-ára alapították.
- [4] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és a másodfokú határozat

- [5] Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította.
- [6] Határozatának indokolásában elsőként azt rögzítette, hogy nem teljesültek az ügyben a megállapítási kereset eljárásjogi feltételei a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 123. §-a szerint, a közjegyzői okirat záradékolásával megindítható végrehajtási eljárás külön jogorvoslattal elkerülhető. A végrehajtási eljárás megelőzése érdekében nem volt megállapítható a felperesek oldalán a jogmegóvás szükségessége az alperessel szemben. Kifejtette az elsőfokú ítélet az előzőeken felül azt is, hogy a perbeli közjegyzői okirat - a bírósági végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény (a továbbiakban: Vht.) 23/C. § (2) bekezdésére is tekintettel - megfelelt a Közjegyzői tv. vonatkozó szabályainak [1. § (2) bekezdés, 111. § (1) bekezdés, 120. § (1) bekezdés, 129. § e) és f) pontok], a vizsgált ténytanúsító okiratban az irat felolvasását nem kellett rögzíteni.
- [7] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.
- [8] A jogerős ítélet indokolása - az elsőfokú ítélet indokaitól részben eltérve - tartalmazta, hogy fennálltak az ügyben a megállapítási keresetnek az rPp. 123. §-ában írt feltételei.
- [9] A perbeli jegyzőkönyv és tanúsítvány megnevezésű közjegyzői okirat szerint az alperes a jegyzőkönyvbe foglalt, a kölcsönszerződés felmondására irányuló nyilatkozata közlését és kézbesítés eredményének tanúsítását kérte a közjegyzőtől. Az alperes megjelent képviselői kijelentették a közjegyző előtt, hogy az okirat tartalma az általuk megtett nyilatkozatnak megfelel, ezért azt jóváhagyólag aláírták. Mindebből a másodfokú bíróság arra következtetett, hogy a keresettel támadott közjegyzői okirat ténytanúsítványnak minősült, miáltal megfelelt a Közjegyzői tv. elvárásainak a törvény 136. §

(1) bekezdés e) pontja, 142. § (1) és (2) bekezdése szerint. A Közjegyzői tv. külön rendelkezése nélkül a vizsgált közjegyzői tanúsítványt nem kellett felolvasni [Közjegyzői tv. 120. § (1) bekezdés d) pont].

- [10] Hangsúlyozta a másodfokú bíróság, hogy a Közjegyzői tv. 147/A. §-a szerint egyedül a törvény 136-147. § -aiban foglaltak megsértése vezethet oda, hogy nem ismerhető el a kiállított tanúsítvány közokirati jellege, ebből következően téves volt a felperesek kereseti hivatkozása a banktitok megsértésére, a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 2013. évi CCXXXVII. törvény (Hpt.) rendelkezéseire.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [11] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatalával a keresetüknek helytadó döntés meghozatalát kérték.
- [12] Arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:4. § (1) bekezdésébe, a Közjegyzői tv. 120. § (1) bekezdés d) pontjába, 129. § e) pontjába, 131. § (1) bekezdésébe, 136. § (1) bekezdés e) pontjába, 142. § (2) bekezdésébe, 147/A. §-ába és a Vht. 23/C. § (2) bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő.
- [13] Előadták, hogy a jogerős ítélet a fenti jogszabályok helytelen értelmezésével állapította meg, hogy a perbeli közjegyzői okirat csupán ténytanúsító okirat, és emiatt alakítását tekintve megfelel a jogszabály által támasztott követelményeknek. Az valójában az alperes joghatás kiváltására irányuló akaratnyilatkozatát tartalmazó ügyleti okirat, ezért a közjegyző eljárására és az irat tartalmára irányadóak voltak a Közjegyzői tv.-nek az irat felolvasására vonatkozó külön szabályai [120. § (1) bekezdés d) pont, 129. § e) pont], amelyek megsértése miatt a perbeli irat nem tekinthető közokiratnak. Utalt arra, hogy a keresettel támadott okirat közokirati jellege az irat ténytanúsító tartalma esetén sem ismerhető el, mivel a közjegyző nem győződött meg az alperes nyilatkozatának valóságáról, a felperesek ténylegesen megállapítható - a közjegyző által tanúsított - szerződésszegéséről.
- [14] Részletesen kifejtették álláspontjukat keresetösségi joguk fennállásáról.
- [15] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban fenntartására irányult. Egyetértett a jogerős ítélet indokaival.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [16] A Kúria a jogerős ítéletet a rPp. 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az ott megjelölt okokból nem találta jogszabálysértőnek.
- [17] A Vht. 23/C. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés értelmében - amellyel tartalmilag megegyezik a Közjegyzői tv. 112. § (2) bekezdése - a kölcsönszerződés lejáratá előtt, a szerződés

felmondásával esedékessé tett kölcsönösszeg [2013. évi CLXXVII. törvény 50. § (1) bekezdés, rPtk. 526. § (2) bekezdés] végrehajthatóságához az adott követelés esedékessé válása az, amelyre nézve közokirat kiállítása szükséges. Az rPtk. 214. § (1) bekezdéséből, 321. § (1) és (2) bekezdéseiből, illetve az 526. § (2) bekezdéséből következően a hitelező felmondó nyilatkozatának az adóssal történt közlése, vagyis a felmondás hatályosulásának ténye és ideje az, amelyre a közokiratnak vonatkoznia kell a Vht. hivatkozott rendelkezése szerint, a felmondás eredményeként lejárttá tett követelés közvetlen végrehajthatóságához.

- [18] A Közjegyzői tv. jelen ügyben irányadó 136. § (1) bekezdésének e) pontja szerint a közjegyző tanúsítványt állít ki a nyilatkozat vagy értesítés közléséről. Ehhez kapcsolódóan a törvény a nyilatkozat vagy értesítés közjegyzői tanúsításához feltételként írja elő a 142. § (1) bekezdésben, hogy a tanúsítani kért nyilatkozat vagy értesítés közlése vagy annak elmaradása jogkövetkezménnyel járjon.
- [19] A perben vizsgált, 2016. november 4-i közjegyzői okirat tartalmánál fogva arra vonatkozott, hogy - a Közjegyzői tv. 136. § (1) bekezdés e) pontjában, valamint a 142. §-ában szabályozottak szerint - az alperes felmondó nyilatkozatának közlése közjegyző közreműködésével valósuljon meg és kerüljön tanúsításra. A közléssel hatályosult nyilatkozat megtételéből következtek az irat rendeltetésének megfelelő jogkövetkezmények, a felek közti szerződés megszüntetése, a felmondással lejárttá tett követelés esedékessé válása, amellyel teljesült a nyilatkozat közlésének közjegyzői tanúsításához megkívánt feltétel - a közléshez társítható jogkövetkezmény - a Közjegyzői tv. 142. § (1) bekezdése szerint.
- [20] A ténytanúsító közjegyzői okirat megengedett formája a Közjegyzői tv. 111. § (1) bekezdése alapján a jegyzőkönyv.
- [21] Az előzőekben kifejtettekből következően, a perbeli közjegyzői okiratra - ténytanúsító jellege miatt - a Közjegyzői tv. 120. § (1) bekezdés d) pontjának nem a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott rendelkezése, hanem az a része vonatkozott, amely szerint a közjegyzőnek a közjegyzői tanúsítványt csak akkor kell felolvasni, ha e törvény kifejezetten így rendelkezik.
- [22] A Közjegyzői tv. azonban a nyilatkozat vagy értesítés közléséről kiállított tanúsítvány tekintetében nem írja elő az okirat felolvasásának kötelezettségét - miként arra a jogerős ítélet is helyesen utalt -, csupán a jegyzőkönyv aláírását követeli meg a nyilatkozattevő részéről [142. § (2) bekezdés]. Ennélfogva nem volt kötelező tartalmi eleme a perbeli okiratnak a felolvasás megtörténtének, időtartamának rögzítése a Közjegyzői tv. 120. § (1) bekezdés d), illetve a 129. § (1) bekezdés e) pontjai szerint. Megalapozatlanul hivatkozott a felülvizsgálati kérelem a Közjegyzői tv. ez utóbbi rendelkezéseinek megsértésére, ebből következően arra, hogy a keresettel támadott okiratnak nem tulajdonítható közjegyzői okirati jelleg a Közjegyzői tv. 131. § (1) bekezdése szerint.
- [23] Az előzőekben részletezettekből egyúttal is következik, hogy a

felperesek megalapozatlanul - a vizsgált ténytanúsító okirat jellegével és rendeltetésével, egyben a Közjegyzői tv. 136. § (1) bekezdés e) pontjával, 142. § (1) bekezdésével ellentétesen - hivatkoztak a közjegyző által tanúsított tény mibenlétére és a közjegyző vizsgálódási kötelezettségére az adósok szerződésszegése körében.

- [24] Rögzíti a fentiekén túlmenően a Kúria, hogy a felperesek keresete tekintetében nem volt megállapítható a megállapítási kereset valamennyi, az rPp. 123. §-ában meghatározott eljárásjogi feltételének teljesülése. A Kúria korábban a Gfv.VII.30.356/2016/7. számú határozatában a jogellenesnek állított felmondás jogkövetkezményeinek elhárításához fűződő érdek esetén tekintette fennállónak a jogvédelem szükségességét a kért megállapítással, mivel a felmondás valamennyi jogkövetkezményének elhárítására és a felperesek sérült jogainak orvoslására a végrehajtási eljárásban biztosított jogorvoslatok, vagy a végrehajtás megszüntetésére irányuló per nem lehetnek alkalmasak. A Kúriának e korábbi döntésétől, valamint a felülvizsgálati kérelemben is megjelölt, a BH2017.347., valamint a BH2015.71. számú eseti döntések tényállásaitól eltérően, jelen ügyben a felperesek a támadott közjegyzői okirat e jellegének vitatásán keresztül - az erre vonatkozóan kért megállapítással - a felmondással esedékessé tett követelés közvetlen végrehajthatóságának törvényi feltételét tették vitássá, amellyel a közokirat alapján velük szemben megnyíló közvetlen végrehajtás lehetőségét és elrendelését kívánták elkerülni. A felperesek azonban a közvetlen végrehajtás törvényben meghatározott feltételeinek hiányára hivatkozással jogaikat külön jogorvoslati eszközökkel megvédhetik: a végrehajtás elrendelésének jogkövetkezményei a végrehajtási eljárás keretében a végrehajtási záradék törlésével [Vht. 211. § (2) bekezdés], peres eljárásban pedig a végrehajtás megszüntetése iránti per indításával kiküszöbölhetők [rPp. 369. §, BH2019.301.].
- [25] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [26] A felperesek az eredménytelen felülvizsgálati kérelem következtében egyetemlegesen kötelesek az alperes ügyvédi munkadíjból álló eljárási költségeinek megfizetésére az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 78. § (1) bekezdés, 82. § (1) bekezdés szerint. Ennek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5), valamint (6) bekezdései alapján a kifejtett jogi képviseleti tevékenységhez igazodóan mérlegeléssel határozta meg azzal, hogy az a 4/A. § alapján az áfát is tartalmazza.
- [27] Az ítélet ellen a felülvizsgálatot az rPp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.
- [28] A Kúria a döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2020. május 5.

Dr. Farkas Attila s.k. a tanács elnöke, Dr. Gáspár Mónika s.k. előadó bíró, Dr. Csőke Andrea s.k. bíró

A kiadmány hitelül: